

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет Педагогічний

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ЗВО

Освітня програма «Освітні, педагогічні науки»

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28 серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Практико-орієнтований підхід у підготовці фахівців для ЗВО
Освітня програма	011 Освітні, педагогічні науки
Спеціалізація	
Спеціальність	Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	другий (магістерський)
Статус дисципліни	вибіркова
Курс/семестр	2 / III
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 14 год. Семінарські заняття – 16 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є набуття знань у галузі педагогіки вищої школи та історії педагогіки, підготовка здобувачів до самостійної практичної діяльності, формування знань, умінь та навичок в організації та проведенні досліджень, визначення тенденцій розвитку практико-орієнтованого підходу в закладах освіти різного спрямування задля врахування їх у реформуванні сучасної системи освіти, формування зрілої й творчої особистості. Сприяння засвоєнню методів і форм організації процесу підготовки фахівців для ЗВО; спонукання до подальшої самоосвіти і самовиховання, розвитку особистісних якостей майбутнього фахівця закладу вищої освіти, відповідального ставлення до виконання обов'язків здобувача другого рівня вищої освіти; формування потреби постійно займатися самонавчанням і самовдосконаленням.

Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів з методологією практико-орієнтованого підходу у ЗВО, сформувані практичні уміння щодо реалізації практично-орієнтованої спрямованості, що відповідає нагальним завданням удосконалення освітньої системи у вишах, переосмисленню наукових парадигм, пошуку нових теоретико-методологічних аспектів й орієнтирів, обґрунтування особливостей застосування практико-орієнтованого підходу у самостійній практичній діяльності.

Основними цілями вивчення дисципліни є формування у здобувачів інтересу і потреби систематизації та конструктивно-критичного переосмислення нагромаджених педагогічною наукою знань з практики розвитку освіти, шкільництва, теорії та практики навчання і виховання, осмислення проблем практико-орієнтованої освіти та підвищення її якості, формування національних та загальнолюдських цінностей, оновлення змісту і форм організації освітнього процесу, розвитку системи безперервної освіти тощо. Розроблена програма розрахована на знання студентів з навчальних дисциплін: історія педагогіки, методологічні засади педагогічних досліджень, загальні основи педагогіки, дидактики, теорії виховання, психології, філософії, що є теоретичною базою для подальшого оволодіння методами пізнання, логікою дослідно-педагогічного процесу, досвідом практичної педагогічної діяльності.

Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні завдання та проблеми в галузі освітніх, педагогічних наук, професійній діяльності, у процесі навчання, на основі поєднання спеціально предметних знань та вмінь з набутим досвідом дослідницької/інноваційної діяльності в системі вищої освіти, що передбачає застосування відповідних освітніх, педагогічних інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до здобуття і застосування знань у практичних ситуаціях та генерації нових ідей та досягнення нових цілей (креативність)

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії, до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді.

ЗК 10. Здатність до використання інноваційних і комунікаційних технологій, провадження інноваційної діяльності (Softskill).

ЗК 12. Здатність до самоосвіти та саморозвитку.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 1. Здатність виявляти потенційні зв'язки освітньої теорії, освітньої політики та практики, розуміння цілей і особливостей освітніх систем.

СК 5. Розуміння цілей і особливостей освітніх систем.

СК 7. Здатність керувати освітніми практико-орієнтованими проектами.

СК 10. Здатність до проектування освітнього середовища, що забезпечує якість освітнього процесу.

СК 12. Здатність здійснювати ефективну організацію освітнього процесу у ЗВО на основі знань теорії й практики організації освітніх систем, основних вимог до професійної діяльності педагога, викладача.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно-важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН 6. Доступно та аргументовано представляти результати досліджень у письмовій та усній формах, брати участь у наукових дискусіях.

ПРН 7. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати за потреби рішення про звернення за фаховою допомогою про підвищення кваліфікації.

ПРН 9. Здійснювати аналітичний пошук наукової інформації та оцінювати її за критеріями доцільності та достовірності.

ПРН 11. Здійснювати аналіз освітнього процесу у ЗВО, приймати рішення в умовах, що потребують застосування нових підходів та прогнозування, презентувати, обговорювати та захищати власні погляди в усній та письмовій формах перед фаховою та нефаховою аудиторією.

3. Структура курсу

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин 90
Лекції	14
Практичні заняття	16
Самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	011 Освітні, педагогічні науки	2	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота. роб.
Тема 1. Методологічне обґрунтування закономірностей практико-орієнтованого підходу у професійному навчанні. <i>ПЛАН</i>	2 год		4 год

<p>1. Дидактичні закономірності практико-орієнтованого навчання.</p> <p>2. Поширення практико-орієнтованих підходів у дослідженнях МЕДІА.</p> <p>3. Практико-орієнтоване навчання як засіб професіоналізації підготовки майбутніх фахівців закладів вищої освіти України.</p>			
<p>Тема 2. Практико-орієнтовані технології методичної підготовки майбутніх фахівців в історико-педагогічних дослідженнях</p> <p><i>ПЛАН</i></p> <p>1. Місце методичної діяльності у структурі ЗВО у контексті сучасних досліджень.</p> <p>2. Педагогічні умови методичної підготовки науково-педагогічних працівників.</p> <p>3. Організаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу як важлива й необхідна умова якісної підготовки здобувачів ВО.</p>	2 год		4 год
<p>Тема 1. Практико-орієнтований підхід: сутність, завдання, закономірності та технології методичної підготовки майбутніх фахівців.</p> <p><i>ПЛАН</i></p> <p>1. Сутність практико-орієнтованого навчання у вищій школі як предмет наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних учених.</p> <p>2. Практико-орієнтовані підходи у медіа-дослідженнях в етнографічному форматі.</p> <p>3. Особливості методичної роботи підготовки науково-педагогічних кадрів.</p>		2 год	4 год
<p>Тема 3. Практико-орієнтований аспект неперервності підготовки педагогічних кадрів.</p>	2 год		4 год

<p><i>ПЛАН</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційна та змістова єдність неперервної освіти. 2. Напрями розвитку неперервності підготовки педагогічних кадрів. 3. Неперервність підготовки педагогічних кадрів як предмет досліджень зарубіжжя. 			
<p>Тема 4.Компоненти практико-орієнтованої підготовки майбутніх педагогічних фахівців.</p> <p><i>ПЛАН</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Умови формування теоретичної готовності майбутніх педагогічних працівників до практичної діяльності. 2. Вимоги до практико-орієнтованої підготовки майбутніх науково-педагогічних працівників у нормативних документах та їх вплив на формування компонентів. 3.Практико-орієнтований підхід як умова формування особистості майбутніх педагогів на ціннісних засадах етнопедагогіки у контексті історико-педагогічних досліджень. 	2 год		4 год
<p>Тема 2.Практико-орієнтований підхідв освітньому процесі сучасних закладів вищої освіти.</p> <p><i>ПЛАН</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовка практико-орієнтованих фахівців на основі дуальної форми навчання. 2. Академічні мобільні можливості в рамках ЗВО. 3. Особливості підготовки педагогів для закладів освіти різного рівня. 4. Формування особистості та педагогічної майстерності педагога. 		2 год	4 год

<p>Тема 5. Інструменти практико-орієнтованого навчання і методико-технологічні засоби формування професійних компетентностей майбутніх фахівців ЗВО. ПЛАН</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Воркшоп як формат професійного навчання. 2. Воркшоп як засіб формування готовності до інноваційної діяльності. 3. Застосування методики CASE-STUDY у системі практико-орієнтованої підготовки майбутніх науково-педагогічних працівників. 	2 год		4 год
<p>Тема 6.Формування професійно-педагогічної культури майбутніх педагогів: практико-орієнтований підхід. ПЛАН</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Професійно-педагогічна культура. Характеристика основних дефініцій. 2.Педагогічні умови формування професійно-педагогічної культури студентів на засадах практико-орієнтованого підходу. 3.Комунікативна культура як необхідна умова професійного зростання творчої особистості майбутнього фахівця ЗВО. 	2 год		4 год
<p>Тема 3.Інструменти та засобиформування професійних компетентностей майбутніх науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти. ПЛАН</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Смарт-технології в освітньому процесі закладів освіти різного рівня. 2. Педагогічні умови у процесі формування конфліктологічної культури. 3. Модель формування комунікативної компетентності у студентів на основі інформаційно-комунікаційних технологій. 		2 год	4 год

<p>Тема 4. Навчальна практика як компонент практико-орієнтованого підходу. ПЛАН 1. Характеристика практико-орієнтованого методологічного підходу як основи організації практичної підготовки. 2. Педагогічна практика в системі професійної підготовки фахівців. 3. Роль педагогічної практики у формуванні професійної компетентності майбутніх педагогічних кадрів.</p>		2 год	4 год
<p>Тема 5. Виробнича педагогічна практика як ключова умова професійного самовизначення майбутніх науково-педагогічних працівників. ПЛАН 1. Мета, завдання та стан організації виробничої педагогічної практики у системі підготовки майбутнього викладача ЗВО. 2. Обов'язки та функції керівників-методистів. 3. Професійні компетентності як реалізаційна здатність до здійснення професійної діяльності.</p>		2 год	4 год
<p>Тема 7. Практико-орієнтований підхід в академічній фазі освіти країн Європи ПЛАН 1. Практико-орієнтований підхід в освіті Німеччини: погляди німецьких науковців. 2. Професійна підготовка педагогів у Франції. 3. Модель практико-орієнтованої підготовки у ЗВО Великої Британії на основі історико-педагогічних досліджень</p>	2 год		4 год
<p>Тема 6. Використання педагогічного проектування в навчальному процесі ПЛАН 1. Сутність поняття «Навчальні проекти». 2. Етапи, стадії проектування та їх характеристика. 3. Види навчальних проектів, класифікація.</p>		2 год	4 год

4. Веб-квести та їх використання у навчальному процесі.			
Тема 7. Навчальні проекти як компонент практико-орієнтованого підходу в історико-педагогічних дослідженнях <i>ПЛАН</i> 1. Класифікація навчальних проектів. 2. Особистісно орієнтовані проекти як основа організації практичної підготовки. 3. Методична робота у підготовці та організації навчальних проектів в історико-педагогічних дослідженнях.		2 год	4 год
Тема 8. Особливості виховної діяльності у закладах вищої освіти. <i>ПЛАН</i> 1. Концептуальні засади професійної виховної діяльності майбутнього фахівця ЗВО. 2. Проблеми підготовки педагога-вихователя в теорії та практиці роботи ЗВО. 3. Методологічні засади підготовки майбутніх педагогічних працівників до виховної роботи у закладі вищої освіти.		2 год	4 год
ЗАГАЛОМ	14 год	16 год	60 год

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	
Практичне заняття	15
Самостійна робота	15
Індивідуальне/творче завдання	20
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Ресурсне забезпечення

Література

1. Вихрущ А.В. Закономірності розвитку освітніх систем у ХХ столітті. *Освіта в перспективі інтеграції Європи*. Варшава, 2001. С. 125-129.
2. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 374 с.
3. Даниленко В., Слюсаренко А. Українська національна школа в ХХ ст.: Деякі проблеми розвитку та вивчення. *III Міжнародний конгрес українців*. 26-29 серпня 1996 р. Харків, 1996. С. 131-138.
4. Демчак М., Опачко М. Розвиток і становлення професійної педагогічної освіти на Закарпатті: етапи і чинники. *Науковий вісник Ужгородського нац. ун-ту: Педагогіка. Соціальна робота*. 2012. Вип. 25. С. 66-70.
5. Дзвінчук Д. Освіта в історико-філософському вимірі: тенденції розвитку та управління. Київ, 2006. 378 с.
6. Кравець В.П. Історія української школи і педагогіки. *Курс лекцій: навч. посіб. для педвузів та університетів*. Тернопіль, 1994. 357 с.
7. Кремінь В. Зміст освіти й дидактична стратегія. *Історія української школи й педагогіки в матер. і докум.* / упор. О.О.Любар. Кривий Ріг: Кривбасавтоматика плюс, 2002. С. 619-624.
8. Луговий В.І. Тенденції розвитку педагогічної освіти в Україні (теоретико-методологічний аспект): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. пед. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки»*. Київ, 1995. 48 с.
9. Майборода В.К., Майборода С.В. Про періодизацію розвитку професійної освіти України в ХХ столітті. *Науковий вісник Чернівецького ун-ту: Педагогіка та психологія*. Вип. 99. Чернівці: Рута, 2000. С. 105-110.
10. Медвідь Л.А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні: *навч. посіб.* Київ: Вікар. 2003. 310 с.
11. Ничкало Н.Г. Українські концепції професійної освіти: тенденції і перспективи. *Педагогічна і психологічна науки в Україні: зб. наук. пр. до 15-річчя АПН України: в 5 т. Т. 5*. Київ: Педагогічна думка, 2012. С. 27-50.
12. Пахомова Т.Г. Проблеми перепідготовки вчительських кадрів: історичний аспект. *Вісник Луганського нац. пед. ун-ту ім. Т.Шевченка: Педагогічні науки*. 2006. № 19 (листопад), ч. II. С. 196-203.
13. Регейло І.Ю. Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації в Україні у ХХ - початку ХХІ століття: історіографічні аспекти. *Педагогічний дискурс: зб. наук. праць* / гол. ред. І.М. Шоробура. Хмельницький: ХГПА, 2010. Вип. 7. С. 261-271.
14. Черевичний Г. Розвиток вищої освіти в Україні в другій половині 1980-х рр.: *дис... канд. іст. наук: 07.00.01*. Київ, 1997. 187 с.
15. Янкович О.І. Розвиток освітніх технологій у теорії та практиці вищої педагогічної освіти України (1957-2005): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. пед. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки»*. Тернопіль, 2009. 42 с.
16. Дубасенюк О. А. Теорія і практика професійної майстерності в умовах цілежиттєвого навчання: *монографія*. 2012. С. 161-168.
17. Бобраков С. Р Реформування змісту професійної підготовки вчителів у ЗВО Німеччини: практико-орієнтований підхід. *Порівняльна професійна педагогіка*. № 2. 2012. С. 161-168.
18. Бех І. Д. Виховання особистості. *Кн. перша «Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади»*. Видавництво: Либідь, 2003. 278 с.

19. Пальшкова І. О. Теоретичні засади застосування практико-орієнтованого підходу при формуванні професійно-педагогічної культури майбутніх педагогів. *Вісник Київського міжнародного університету. Серія: Педагогічні науки*. Вип. 5. Київ, 2004. С. 174-185.
20. Бахметова Ю. Н. Реалізація практико-орієнтованого підходу в процесі формування методичної культури майбутніх педагогів. *Професійна освіта: проблеми і перспективи*. 2012. № 4. С. 112-116.
21. Житник Н. В. Практико-орієнтована підготовка фахівців в умовах регіонального вищого навчального закладу. *Професійна освіта: проблеми і перспективи*. 2015. Вип. 9. С. 29-35.
22. Матюшенко Н. В. Практико-орієнтована підготовка майбутніх учителів гуманітарного профілю засобами продуктивних технологій. *Наука і освіта*. 2014. № 5. С. 242-248.
23. Пальшкова І.О. Методологічне обґрунтування дидактичних закономірностей практико-орієнтованого підходу у професійному навчанні. *Наука і освіта*. 2005. № 1-2. С. 80-85.
24. Пальшкова І. Неперервність підготовки педагогічних кадрів: практико-орієнтований аспект. *Гірська школа українських Карпат*. 2013. № 8-9. С. 114-117.
25. Грицай Н.Б. Практико-орієнтовані технології методичної підготовки майбутніх учителів біології. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2015. № 10. С. 33-40.
26. Майковська В., Юрко І. WORKSHOP як інструмент практико-орієнтованого навчання і методико-технологічний засіб формування підприємницької компетентності. *Молодь і ринок*. 2019. № 2. С. 116-122.
27. Майковська В. Практико-орієнтоване навчання як засіб професіоналізації підготовки майбутніх фахівців в Україні. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*. 2016. № 50-51. С. 161-167.
28. Бобраков С. Практико-орієнтований підхід в академічній фазі педагогічної освіти Німеччини: погляди німецьких науковців. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2012. № 6. С. 235-241.
29. Кузнецова О.Ю. Неперервна педагогічна освіта: британський досвід. *Наукові записки кафедри педагогіки*. Харків. 2011. Випуск XXVI. С. 65-70.
30. Наливайко О., Друганова О., Іваненко Л. Використання технології «ВОРКШОП» у роботі зі студентами класичних університетів. *Педагогічний процес: теорія і практика (Серія: Педагогіка)*. 2019. № 3-4 (66-67). С. 129-137.
31. Скокова Л.Г. Поширення практико-орієнтованих підходів в якісних дослідженнях МЕДІА. *Методологія та методи соціологічних досліджень*. 2018. № 6. С. 17-22.
32. Черв'якова Н.І. Практико зорієнтовані технології професійної підготовки майбутніх педагогів: досвід теоретико-експериментального дослідження. *Освіта і педагогічна наука*. 2017. № 1(166). С. 35-43.
33. Георгян Н., Хорольська Т. Практико-орієнтований підхід як умова формування особистості майбутнього вихователя на ціннісних засадах етнопедагогіки. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2016. № 5 (59). С. 103-110.
34. Антонова О.Є. Практико-орієнтований підхід у формуванні професійної майстерності майбутнього вчителя. Теорія і практика професійної майстерності в умовах цілежиттєвого навчання: *монографія* / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во Рута, 2016. С. 262-285.

35. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. *Зб. наук. пр.* Випуск 53 / редкол. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2019. 248 с.

36. Антонова О.Є. Застосування методики CASE-STUDY у системі практико-орієнтованої підготовки майбутнього вчителя. *Інноваційні аспекти підготовки фахівців в умовах модернізації освітнього простору* : Зб. наук. праць. Новоград-Волинський, 2018. Вип. 1. С. 21-34.

37. Княжева І.А. Методична підготовка майбутніх викладачів педагогічних дисциплін в умовах магістратури. *Психолого-педагогічні науки*. 2013. № 1. С. 177-182.

38. Горохівська Т. Неперервність як педагогічна умова розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів технічних закладів вищої освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 32, том 1. С. 171-176.

6. Контактна інформація

Кафедра	педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика, м.Івано-Франківськ, вул.Бандери, 1, ауд.510. тел. (0342)570011. kstuparyka@pnu.edu.ua
Викладач (і)	д.пед.н., проф. Стражнікова Інна Василівна
Гостьові лектори	Запрошені викладачі з закладів вищої освіти України.
Контактна інформація викладача	inna.strazhnikova@pnu.edu.ua

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку впродовж двох тижнів з дня пропуску. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищують 10% від загальної кількості лекційних годин відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента. Відпрацювання додатковим тестуванням можливо на сайті дистанційного навчання http://www.d-learn.pu.if.ua/ .
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації»

	освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Не зараховується.
Невідповідна поведінка під час заняття	Не допускається
Додаткові бали	Студент може отримати за роботу під час лекційних занять.
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи PROMETHEUS, «УкрІНТЕІ», EDERA.

Викладач: д.пед.н., проф. Стражнікова І.В.